

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ В ОПОДАТКУВАННІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

В статті висвітлені основні аспекти і особливості нарахування податкового кредиту.

Ключові слова: *оподаткування, майно, кошти, витрати, сума, дохід.*

Життя сучасної людини цілком залежить від функціонування суспільства і держави, а значить і від розвитку економіки. У свою чергу, не існує жодної сфери економічної діяльності, яка б тим чи іншим чином не залежала від системи оподаткування. Правильно обрана, економічно і соціально обґрунтована податкова система спроможна стати дієвим важелем піднесення економіки, спонукати до активізації інвестиційних процесів, розширення господарської діяльності, підвищення добробуту населення.

Склад і структура податкової системи, а також механізми реалізації податкової політики держави в різних країнах світу мають багато спільних рис. Адже розбудовуючи власну податкову систему, кожна держава враховує досвід і здобутки інших країн. Водночас, у кожній окремо обраній країні податкова система, як відмічає вчена К.А. Пріб, унікальна і загалом неповторна, адже вона ґрунтується на традиціях і менталітеті населення саме цієї країни, враховує її історичний розвиток і суспільний устрій, особливості економічних і правових відносин тощо [12, с. 7].

В цьому контексті важливу роль відіграє податковий кредит. Поняття «податкового кредиту», яке, до речі, використовується в багатьох країнах світу вперше з'явилося в українському законодавстві в 2004 році. Застосування цієї категорії допомагає усунути подвійність оподаткування, робить норми оподаткування більш соціально виправданим. Податковий кредит – сума (вартість) витрат, понесених платником податку – резидентом у зв'язку із придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року (крім витрат на сплату податку на додану вартість та акцизного збору), на суму яких дозволяється зменшення суми його загального річного оподатковуваного доходу.

При практичному використанні права на податковий кредит платник має враховувати такі особливості:

1. Нарахування податкового кредиту може здійснюватися виключно резидентом, який має індивідуальний ідентифікаційний номер;
2. Загальна сума нарахованого податкового кредиту не може перевищувати суми загального оподатковуваного доходу платника податку, одержаного протягом звітного року як заробітної плати;
3. Якщо платник податку не скористався правом на нарахування податкового кредиту за наслідками звітного податкового року, таке право на наступні податкові роки не переноситься.

Витрати, які включають до складу податкового кредиту, мають бути документально підтверджені фіскальним або товарним чеком, касовим ордером, товарною накладною, іншими розрахунковими документами або договором, які ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і визначають суму таких витрат.

Платник податку має право включити до складу податкового кредиту такі витрати:
– частину суми процентів за іпотечним кредитом, яка дорівнює добутку суми процентів, фактично сплачених платником податку протягом звітного податкового року в рахунок його погашення, на коефіцієнт, який розраховується за формулою:

$$K = \text{МП} / \text{ФП}, \quad (1)$$

де К – коефіцієнт;

МП – мінімальна загальна площа житла, що дорівнює 100 м²;

ФП – фактична загальна площа житла, яке будується (придбається) платником податку за рахунок іпотечного кредиту.

Якщо цей коефіцієнт є більшим за одиницю, до складу податкового кредиту включають суму фактично сплачених процентів за іпотечним кредитом без застосування такого коефіцієнта;

– суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, в розмірі від 2 до 5 % суми його загального оподаткованого доходу звітного року;

– суму коштів, сплачених платником податку на користь закладів освіти для компенсації вартості середньої професійної або вищої форми навчання такого платника податку, іншого члена його сім'ї першого ступеня споріднення, але не більше суми місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, помноженої на коефіцієнт 1,4 та округленої до найближчих 10 грн. у розрахунок за кожний повний або неповний місяць навчання протягом звітного податкового року;

– суму власних коштів платника податку, сплачених на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування такого платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, у тому числі для придбання ліків, донорських компонентів, протезно-ортопедичних пристосувань у розмірах, що не покриваються виплатами з фонду загальнообов'язкового медичного страхування, крім витрат на косметичне лікування або косметичну хірургію (включаючи косметичне протезування, не пов'язане з медичними показаннями); водолікування та геліотерапію, не пов'язані з лікуванням хронічних захворювань; лікування та протезування зубів з використанням дорогоцінних металів, гальванопластики та порцеляни; на аборти (крім абортів, які проводяться за медичними показаннями) або якщо вагітність стала наслідком згвалтування; операції зі зміни статі; лікування венеричних захворювань, крім СНІДу та венеричних захворювань, причиною яких стало нестатеве зараження або згвалтування; лікування тютюнової чи алкогольної залежності; клонування людини або її органів; придбання ліків, медичних засобів та пристосувань, оплати вартості медичних послуг, які не підпадають під перелік життєво необхідних;

– суму витрат платника податку на сплату за власний рахунок страхових внесків, страхових премій і пенсійних внесків страховику резиденту, недержавному пенсійному фонду, установі банку за договорами довгострокового страхування життя, недержавного пенсійного забезпечення, а також внесків на банківський пенсійний депозитний рахунок, на пенсійні вклади як такого платника податку, так і членів його сім'ї першого ступеня споріднення, яка не перевищує (в розрахунок за кожний з повних чи неповних місяців звітного податкового року, протягом яких діяв договір страхування):

а) при страхуванні платника податку – суму місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, помножену на 1,4 та округлену до найближчих 10 грн;

- б) при страхуванні члена сім'ї платника податку першого ступеня споріднення – 50 % суми, визначеної для платника податку (див. підпункт а), в розрахунку на кожного застрахованого члена сім'ї;
- суми витрат платника податку із штучного запліднення і оплати вартості державних послуг, включаючи сплату державного мита, пов'язаних з усиновленням дитини [12, с. 85-87].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про податок на додану вартість» від 03.04.1997 р. (зі змінами і доповненнями). – www.rada.gov.ua
2. Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22.05.2003 р. (зі змінами і доповненнями). – www.rada.gov.ua
3. Декрет Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки та збори» від 20.05.1993 р. (зі змінами та доповненнями). – www.rada.gov.ua
4. Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 28.06.1999 р. (зі змінами і доповненнями). – www.rada.gov.ua
5. Білик М.Д., Золотько І.А. Податкова система України: Навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. – К., 2000. – 164 с.
6. Бутинець Ф.Ф., Шатило Н.В. Податковий облік в Україні. – Житомир, 1998. – 927 с.
7. Гега П.Т., Доля Л.М. Основи податкового права: Навч. посібник. – К., 2003. – 272 с.
8. Завгородний В.П. Налоги и налоговый контроль. – К., 2000. – 430 с.
9. Мельник В.М., Грицаєнко І.А. Оподаткування підприємницької діяльності. – Ірпінь, 2003. – 173 с.
10. Мельник П.В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці: Навчальний посібник. – К., 2004. – 362 с.
11. Податкова політика в Україні: реалії і перспективи. Аналітичні розробки, пропозиції наукових і практичних працівників. – Т. 26: У 2 кн. – Кн. 1: Міжвідомчий науковий збірник / Мін-во фінансів України; Державна податкова адміністрація України; Науково-дослідний інститут «Проблеми людини». – К., 2001. – 1254 с.
12. Пріб К.А. Податкова система / Наук. посіб. для дистанційного навчання / За наук. ред. М.Ю. Коденської. – К.: Університет «Україна», 2005. – 266 с.

Summary. In the articles lighted up basic aspectui features of extra charge of tax credit.

Key words: taxation, property, money, charges, sum, acuests.

УДК 378:341.221.4

Яцевич Н.В., к.э.н., асистент Белорусского торгово-экономического университета потребительской кооперации, г. Гомель (Республика Беларусь)

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЕЙ В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Статья посвящена вопросу интернационализации в сфере высшего образования. Рассматриваются некоторые аспекты стратегического управления интернационализацией университета.

Ключевые слова: интернационализация, высшее образование, стратегическое управление.